

Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán ở các trường trung học phổ thông quận Tân Phú, thành phố Hồ Chí Minh theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực

Chế Thị Hải Linh*, Trần Văn Hùng**, Nguyễn Minh Tú***

*TS, Trường ĐH Vinh, **TS, Trường ĐH Duy Tân

***Trường THPT Tân Bình, quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh.

Received: 4/4/2024; Accepted: 9/4/2024; Published: 12/4/2024

Abstract: The management of teaching Mathematics activities in high schools towards developing students' qualities and competencies is crucial for determining the quality and effectiveness of Mathematics education, significantly contributing to achieving the education reform goals at the high school level. Systematic and thorough research is necessary to ensure that the management of Mathematics teaching in high schools is scientific, practical, and effective. This article presents several management measures for teaching Mathematics activities in high schools in Tan Phu District, Ho Chi Minh City, aimed at developing students' qualities and competencies.

Keywords: Teaching activities; Math; manage teaching activities; qualities and abilities; high school.

1. Đặt vấn đề

Môn Toán là môn học bắt buộc trong Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) 2018, góp phần hình thành và phát triển các phẩm chất chủ yếu, năng lực chung và năng lực toán học cho PT&NL (HS); phát triển kiến thức, kỹ năng then chốt và tạo cơ hội để HS được trải nghiệm, vận dụng toán học vào thực tiễn; tạo lập sự kết nối giữa các ý tưởng toán học, giữa Toán học với thực tiễn, giữa Toán học với các môn học và hoạt động giáo dục khác [1]. Thực hiện Chương trình GDPT2018, các trường trung học phổ thông (THPT) quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh đã thực hiện nhiều biện pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động dạy học (HDDH) môn Toán và đã thu được những kết quả nhất định. Theo đó, HDDH môn Toán đã có chuyển biến căn bản về hoạt động dạy của giáo viên (GV) và hoạt động học của HS, kết quả học tập môn Toán được đánh giá là tích cực. Tuy nhiên, HDDH môn Toán các trường THPT quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh còn nhiều bất cập, chưa thực sự phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức kỹ năng của HS, đặc biệt là HDDH môn Toán làm sao để phát triển tư duy cho HS, hướng HS sử dụng tư duy toán học để giải quyết các vấn đề cuộc sống, giải quyết những vấn đề phát sinh để phát triển tư duy còn nhiều thách thức. Có nhiều nguyên nhân khác nhau dẫn đến thực trạng này trong đó nguyên nhân chính là do quản lý HDDH môn Toán chưa đồng bộ và khoa học. Do đó, cần phải nghiên cứu một cách

toàn diện cả về lý luận và thực tiễn để đề xuất biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý HDDH môn Toán ở các trường THPT quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh theo hướng PT&NL HS.

2. Nội dung nghiên cứu

2.2. Thực trạng quản lý HDDH môn Toán ở các trường THPT Quận Tân Phú, TP Hồ Chí Minh theo hướng PT&NL PT&NL.

Tiền hành khảo sát 225 đối tượng bao gồm 12 CBQL, 31 GV và 182 HS ở các trường THPT quận Tân Phú bằng phương pháp anket và phỏng vấn sâu, chúng tôi đã thu được kết quả ở bảng sau:

Thực trạng trên xuất phát từ các nguyên nhân chủ yếu sau: (i) Đội ngũ CBQL ở các trường THPT quận Tân Phú, gặp nhiều khó khăn và thách thức trong quản lý HDDH môn Toán theo hướng PT&NL HS; một số CBQL vẫn theo kinh nghiệm, chưa đổi mới theo phương thức quản lý; (ii) Một bộ phận phụ huynh HS, HS, dư luận xã hội chưa quan tâm đến mức độ PT&NL HS mà chủ yếu quan tâm đến kết quả học tập thông qua điểm số và kết quả thi tuyển, xét tuyển vào các trường đại học; (iii) Cơ sở vật chất, hạn tầng kỹ thuật, học liệu và trang thiết bị phục vụ HDDH môn Toán theo hướng PT&NL HS còn thiếu và chưa đồng bộ, chưa theo kịp tốc độ phát triển của khoa học, công nghệ.

2.2. Biện pháp quản lý HDDH môn Toán ở các trường THPT Quận Tân Phú, TP Hồ Chí Minh theo hướng PT&NL PT&NL.

2.2.1. *Đổi mới hoạt động xây dựng kế hoạch HỖDĐH môn Toán ở các trường THPT quận Tân Phú, theo hướng PTPC&NL*

Xây dựng kế hoạch là bước đầu tiên trong chu trình quản lý HỖDĐH môn Toán theo hướng PTPC&NL HS. Do đó, kế hoạch này nếu được xây dựng một cách khoa học, chặt chẽ, sát với thực tiễn sẽ quyết định hiệu quả của chủ trình quản lý HỖDĐH môn Toán theo hướng PTPC&NL HS.

Từ thực trạng phổ Hồ Chí Minh, có thể xác lập quy trình xây dựng kế hoạch HỖDĐH môn Toán (năm học) theo định hướng PTPC&NL HS ở các trường THPT quận Tân Phú, bao gồm các bước:

Bước 1. Hiệu trưởng tổ chức quán triệt trong đội ngũ CBQL, GV dạy môn Toán các mục tiêu, yêu cầu của kế hoạch HỖDĐH môn Toán (năm học) theo định hướng PTPC&NL HS của nhà trường;

Bước 2. Hiệu trưởng chỉ đạo Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn và Tổ trưởng chuyên môn Toán tổ chức đánh giá một cách khách quan, khoa học về trạng thái xuất phát của các đối tượng quản lý HỖDĐH môn Toán của nhà trường (đội ngũ GV dạy môn Toán, HS, các điều kiện đảm bảo HỖDĐH môn Toán, các yếu tố khách quan và chủ quan khác liên quan đến HỖDĐH môn Toán,...)

Bước 3. Hiệu trưởng nhà trường giao Tổ chuyên môn nghiên cứu hệ thống văn bản, chỉ đạo có liên quan đến HỖDĐH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS, Kế hoạch giáo dục năm học của nhà trường (ở Bước 1), kết quả phân tích ở Bước 2 để xây dựng kế hoạch HỖDĐH môn Toán;

Bước 4. TTCM họp và giao nhiệm vụ cho (các) tổ phó và các nhóm GV được phân công dạy môn Toán theo từng khối lớp tiến hành xây dựng Kế hoạch HỖDĐH môn Toán khối lớp 10, 11 và 12.

Bước 5. TTCM tổng hợp và tiến hành xây dựng dự thảo Kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp (khối 10, 11, 12) của Tổ chuyên môn; thảo luận với (các) Tổ phó chuyên môn để thống nhất dự thảo Kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp của Tổ.

Bước 6. TTCM tổ chức cho GV thảo luận, góp ý vào dự thảo Kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp của Tổ; trên cơ sở đó điều chỉnh, bổ sung để hoàn thiện Kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp của Tổ.

Bước 7. TTCM trình Hiệu trưởng nhà trường phê duyệt Kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp.

Bước 8. Hiệu trưởng tổ chức đánh giá, phê duyệt và ban hành kế hoạch HỖDĐH môn Toán theo khối lớp.

2.2.2. *Tổ chức bồi dưỡng NLDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL cho ĐNGV ở các trường THPT*

quận Tân Phú

Hoạt động bồi dưỡng NLDH môn Toán theo hướng PTPC&NL HS cho đội ngũ GV là hoạt động bắt buộc, có tính định kỳ, do đó cần phải thực hiện theo quy trình bồi dưỡng gồm 4 bước sau:

Bước 1: Xác định nhu cầu cần bồi dưỡng NLDH của GV .

Bước 2: Xây dựng Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 3: Tổ chức thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 4: Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Cách thức thực hiện:

Bước 1: Xác định nhu cầu cần bồi dưỡng NLDH của GV

- Chỉ đạo TTCM họp tổ để khảo sát nhu cầu của GV về các NLDH theo định hướng PTPC&NL HS cần được bồi dưỡng.

- TTCM báo cáo kết quả khảo sát nhu cầu của GV về bồi dưỡng NLDH của tổ cho Hiệu trưởng.

Bước 2: Xây dựng Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

- Chỉ đạo TTCM lập dự thảo Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV của nhà trường. Kế hoạch này phải đảm bảo các nội dung: Trạng thái đội ngũ; Mục tiêu bồi dưỡng; Nội dung bồi dưỡng; Các hoạt động bồi dưỡng; Hình thức và tiêu chí đánh giá kết quả bồi dưỡng; Thời gian, địa điểm; Nguồn lực thực hiện (gồm nhân lực, vật lực, tài chính).

- TTCM tổ chức cho GV thảo luận, góp ý vào dự thảo Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV; điều chỉnh, bổ sung để hoàn thiện và trình Hiệu trưởng phê duyệt và ban hành Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 3: Tổ chức thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

- Phân công, giao quyền cho Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chủ trì tổ chức thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

- Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn cùng với TTCM phối hợp với các lực lượng trong và ngoài nhà trường để thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV phải thực sự đa dạng, lấy GV làm trung tâm, tạo động lực để GV tích cực tham gia các hoạt động bồi dưỡng và tự bồi dưỡng NLDH. Theo đó, bên cạnh các hoạt động bồi dưỡng do CBQL, GV của trường chủ trì cần có các hoạt động bồi dưỡng có sự tham gia của các đơn vị, tổ chức, cá nhân bên ngoài nhà trường, như: Tổ chức các số lớp bồi dưỡng tại trường do chuyên gia, nhà giáo có uy tín được nhà trường mời đứng lớp; Tổ chức hội

nghi/ hội thảo theo từng chuyên đề bồi dưỡng, trong đó cần phối kết hợp với các trường THPT để tổ chức đề đội ngũ GV của nhà trường trao đổi, học hỏi kinh nghiệm của GV các trường bạn; vv...

Bước 4. Chỉ đạo thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

- Ban hành chính sách nhằm đảm bảo các điều kiện và tạo động lực cho CBQL và GV trong hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

- Kịp thời hướng dẫn CBQL và GV trong các hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

- Thường xuyên hỗ trợ, động viên, tuyên dương, khen thưởng các CBQL và GV trong hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 5. Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

- Tiến hành kiểm tra theo kế hoạch việc tổ chức thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

- Đánh giá kết quả bồi dưỡng NLDH cho GV thông qua việc tổ chức cho GV dạy 1 tiết/1 học kỳ liên quan đến các nội dung đã được bồi dưỡng.

- Đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV vào cuối năm học.

2.3.3. Chỉ đạo đổi mới phương pháp và hình thức dạy học môn Toán ở các trường THPT quận Tân Phú, theo hướng PTPC&NL

i) Xây dựng kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS bao gồm các nội dung sau:

Mục tiêu đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

Nội dung đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

Hình thức tổ chức đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

Thời gian thực hiện đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

Tài chính và các điều kiện phục vụ hoạt động đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

Trách nhiệm, quyền lợi của các tập thể, cá nhân trong đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

ii) Tổ chức thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo hướng PTPC&NL HS

- Tổ chức các buổi sinh hoạt TCM với chuyên đề về việc đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH;

- Tổ chức các hoạt động thao giảng và dự giờ;

- Tổ chức các tiết dạy mẫu sử dụng kết hợp PPDH truyền thống và PPDH tích cực;

- Tổ chức các hoạt động tham quan, trao đổi học

tập kinh nghiệm với tổ Toán ở những trường thực hiện tốt đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH.

- Tổ chức các lớp bồi dưỡng cho GV về các PPDH môn Toán theo hướng PTPC&NL HS như: “PPDH dự án”; “Phương pháp dạy học nhóm”, “Phương pháp dạy học giải quyết vấn đề”, “PPDH theo tình huống”; các HTDH như Tham quan, Trải nghiệm, vv...

iii) Chỉ đạo thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS

- Khuyến khích GV dạy môn Toán tự đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH.

- Triển khai phong trào thi đua dạy tốt trong TCM Toán, qua đó có những hình thức tuyên dương, khen thưởng đối với những GV có thành tích về đổi mới PPDH, HTDH.

- Kịp thời hỗ trợ CBQL và GV về CSVC, trang thiết bị và tài chính để thực hiện kế hoạch đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

iv) KTĐG việc thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

Tiến hành kiểm tra định kỳ việc triển khai thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS; tổ chức đánh giá việc thực hiện kế hoạch vào cuối mỗi học kỳ; tổng kết việc thực hiện kế hoạch vào cuối năm học.

2.3.4. Chỉ đạo tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HĐDH môn Toán ở các trường THPT quận Tân Phú, theo hướng PTPC&NL PTPC&NL

i) Xây dựng kế hoạch tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HĐDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

Kế hoạch bao gồm các nội dung chính như sau:

- Tổng quan về tình hình CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường cho HĐDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

- Mục tiêu và yêu cầu về CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường cho HĐDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

- Nội dung và giải pháp thực hiện: gồm 02 phần chính là việc khai thác CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường, và việc bổ sung mới về CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính trong năm học nhằm đảm bảo chất lượng và hiệu quả HĐDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

ii) Tổ chức thực hiện kế hoạch

- Phô biến kế hoạch trong toàn thể nhà trường.

- Phân công, trao quyền cho phó hiệu trưởng phụ trách CSVC và Tổ trưởng chuyên môn triển khai thực

hiện kế hoạch.

iii) Chỉ đạo thực hiện kế hoạch

- Chỉ đạo tăng cường quản lý, khai thác và sử dụng có hiệu quả CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường.

- Kiến nghị Sở GDĐT TP. Hồ Chí Minh và chính quyền địa phương hỗ trợ về CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính cho HỖDH môn Toán.

- Chỉ đạo tăng cường CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính theo hình thức xã hội hóa để phục vụ cho HỖDH môn Toán.

- Chỉ đạo tăng cường các hoạt động nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo liên quan đến TBDH và HTHL trong đội ngũ CBQL, GV và HS.

- Chỉ đạo tăng cường quan hệ với các công ty về công nghệ số, CNTT trên địa bàn để giúp GV nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ vào dạy học môn Toán.

- Khuyến khích GV tự làm TBDH, sử dụng công nghệ trong dạy học môn Toán.

- Hỗ trợ, động viên, tuyên dương, khen thưởng kịp thời CBQL, GV, và HS có thành tích trong việc dựng kế hoạch tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HỖDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS.

iv) Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch

Tiến hành kiểm tra định kỳ việc triển khai thực

hiện kế hoạch về tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HỖDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS; tổ chức đánh giá việc thực hiện kế hoạch vào cuối mỗi học kỳ; tổng kết việc thực hiện kế hoạch vào cuối năm học.

3. Kết luận

Thông qua thực trạng HỖDH môn Toán, quản lý HỖDH môn Toán và các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý HỖDH môn Toán theo định hướng PTPC&NL HS ở các trường THPT quận Tân Phú. Bài viết đề xuất một số biện pháp quản lý HỖDH môn Toán ở các trường THPT quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh theo định hướng PTPC&NL HS, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường và chất lượng của cấp học trên địa bàn.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT về ban hành chương trình giáo dục phổ thông*, ngày 26 tháng 12 năm 2018.

2. Nguyễn Phúc Châu (2010), *Quản lý nhà trường*, NXB Đại học Sư Phạm, Hà Nội.

3. Trần Kiểm, Nguyễn Xuân Thúc (2015), *Giáo trình Đại cương Khoa học quản lý và Quản lý giáo dục*, NXB Đại học sư phạm Hà Nội.

4. Phạm Việt Vương (2017), *Giáo dục học*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Nâng cao năng lực sáng kiến, cải tiến kỹ thuật...(tiếp theo trang 330)

giải pháp kỹ thuật giải quyết vấn đề; quyết tâm biến ý tưởng thành hành động cụ thể. Ngoài ra, CBKTQS cần phải rèn luyện các KN nghiên cứu khoa học: KN thu thập, phân tích, tổng hợp tài liệu; KN lập trình phần mềm công nghệ thông tin; KN lập trình, vẽ mạch điện tử; KN vẽ đồ họa 2D, 3D; KN gia công cơ khí; KN tiến hành thử nghiệm, thực nghiệm; KN phát hiện sai sót và hiệu chỉnh sản phẩm...Đó là những KN căn bản, cốt lõi để hình thành năng lực SKCTKT của người CBKTQS đáp ứng tốt mọi yêu cầu, nhiệm vụ hiện nay.

3. Kết luận

Công tác kỹ thuật có vai trò đặc biệt quan trọng, quyết định đến khả năng sẵn sàng chiến đấu, sức mạnh chiến đấu, năng lực sản xuất của các đơn vị trong toàn quân. Đội ngũ CBKTQS là nguồn lực quan trọng, then chốt khi thực hiện công tác kỹ thuật, đáp ứng các yêu cầu, nhiệm vụ trong tiến trình hiện đại hóa quân đội hiện nay. Nâng cao năng lực SKCTKT cho đội ngũ CBKTQS là biện pháp quan trọng hàng đầu nhằm đưa công tác kỹ thuật chuyên biến về chất trong xu thế phát triển mạnh mẽ của VKTBKT và cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Đồng thời phát huy tinh thần trách

nhiệm, trí tuệ, tính sáng tạo của đội ngũ CBKTQS trong nghiên cứu sáng kiến, cải tiến, sửa chữa, bảo dưỡng, bảo quản, khai thác, vận hành VKTBKT có trong biên chế nhằm nâng cao chất lượng huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, năng xuất lao động và thực hiện tốt các nhiệm vụ khác của đơn vị, góp phần xây dựng quân đội tinh, gọn, mạnh bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam trong mọi tình huống.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Khoa học và Công nghệ, *Thông tư 18/2013/TT-BKHHCN Hướng dẫn thi hành một số quy định của điều lệ sáng kiến được ban hành theo Nghị định số 13/2012/NĐ-CP ngày 02 tháng 3 năm 2012 của Chính phủ*, Hà Nội, 2013.

[2]. Chính phủ nước CHXHCN Việt Nam, *Nghị định 13/2012/NĐ-CP ban hành Điều lệ sáng kiến*, Hà Nội, 2012

[3]. *Đảng ủy Quân sự Trung ương (nay là Quân ủy Trung ương), Nghị quyết số 382 -NQ/ĐUQSTW ngày 29/11/2007 của về lãnh đạo, thực hiện công tác kỹ thuật trong tình hình mới*, Hà Nội, 2007.

[4]. Hồ Chí Minh Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 6, tr. 131